

KONKURS NA NAJLEPSZEGO HISTORYKA DLA UCZNIÓW KL. V, VI, VII

***DATA: 7.06.22r., 3 godzina lekcyjna,
godz. 9.50-10.35***

Zapraszamy do udziału w Szkolnym Konkursie Historycznym na Najlepszego Historyka. Poniżej przedstawiamy zagadnienia dla poszczególnych klas.

Zagadnienia dla klasy V „Polska pierwszych Piastów”

1. Zanim powstała Polska:

- najstarsze osadnictwo na ziemiach polskich w świetle wykopalisk archeologicznych
- gród w Biskupinie
- Słowianie w Europie i ich kultura
- wierzenia dawnych Słowian
- pierwsze państwa słowiańskie
- plemiona słowiańskie na ziemiach polskich
- terminy: *kurhan, kamienne kręgi, Biskupin, wielka wędrówka ludów, Słowianie, Swaróg, Perun, Świętowit, plemię, Państwo Wielkomorawskie, Wiślanie, Polanie*
- postaci historyczne: święty Cyryl i święty Metody

2. Mieszko I i początki Polski:

- rozwój państwa Polan
- dynastia Piastów
- panowanie Mieszka I
- małżeństwo Mieszka z Dobrawą

- chrzest Polski i jego skutki
- konflikt z margrabią Hodonem i bitwa pod Cedynią
- terminy: *książę, dynastia, Piastowie, biskupstwo, dyplomacja, poganin, Dagome iudex*
- postaci historyczne: Mieszko I, Dobrawa

3. **Polska Bolesława Chrobrego:**

- misja biskupa Wojciecha i jej skutki
- zjazd gnieźnieński i jego konsekwencje
- powstanie niezależnej organizacji na ziemiach polskich
- stosunki Bolesława Chrobrego z sąsiadami
- koronacja Bolesława Chrobrego na króla Polski i jej znaczenie
- terminy: *relikwie, zjazd gnieźnieński, arcybiskupstwo, Milsko, Łużyce, Grody Czerwieńskie, koronacja*
- postaci historyczne: Bolesław Chrobry, biskup Wojciech, cesarz Otton III

4. **Kryzys i odbudowa państwa Piastów:**

- kryzys państwa polskiego po śmierci Bolesława Chrobrego
- panowanie Mieszka II
- reformy Kazimierza Odnowiciela
- Kraków stolicą państwa
- polityka zagraniczna Bolesława Śmiałego
- koronacja Bolesława Śmiałego
- konflikt króla z biskupem Stanisławem i jego skutki
- terminy: *insygnia królewskie*
- postaci historyczne: Mieszko II, Kazimierz Odnowiciel, Bolesław Śmiały, biskup Stanisław

5. **Rządy Bolesława Krzywoustego:**

- rządy Władysława Hermana i Sieciecha
- podział władzy między synów Władysława Hermana
- bratobójcza wojna między Bolesławem i Zbigniewem
- najazd niemiecki na ziemie polskie i obrona Głogowa
- podbój Pomorza przez Bolesława Krzywoustego
- testament Krzywoustego i jego założenia
- terminy: *palatyn (wojewoda), testament, zasada senioratu, senior i juniorzy*
- postaci historyczne: Władysław Herman, Sieciech, Zbigniew, Bolesław Krzywousty

6. Społeczeństwo w czasach pierwszych Piastów:

- grody i ich funkcje
- życie w grodzie i na podgrodziu
- sposoby uprawy roli na ziemiach polskich
- podział społeczeństwa w państwie pierwszych Piastów
- zakres władzy panującego
- powinności poddanych wobec władcy
- powstanie rycerstwa w Polsce
- terminy: *metoda żarowa, gród, podgrodzie, prawo książęce, danina, posługi, osada służebna, wojowie, drużyna książęca*

Zagadnienia dla klasy VI „Wojny XVII wieku”

1. Wojny z Rosją:

- wojny Stefana Batorego o Inflanty
- dymitriada i polska interwencja w Rosji
- pokój w Polanowie

2. Początek wojen ze Szwecją:

- Wazowie na tronie Polski
- przyczyny wojen ze Szwecją
- wojna o Inflanty
- walka o ujście Wisły
- skutki wojen polsko-szwedzkich w I poł. XVII w.
- Warszawa stolicą Polski

3. Powstanie Chmielnickiego:

- sytuacja Kozaków zaporoskich
- powstanie Kozaków na Ukrainie
- ugoda w Perejasławiu

4. Potop szwedzki:

- przyczyny wojen Rzeczypospolitej ze Szwecją
- najazd Szwedów na Polskę w latach 1655– 1660

- postawa społeczeństwa polskiego wobec najeźdźcy
- skutki potopu

5. **Wojny z Turcją:**

- imperium osmańskie
- przyczyny wojen Rzeczypospolitej z Turcją w XVII w.
- wojna o Mołdawię
- najazd Turków na Polskę w II poł. XVIII w. i jego skutki
- odsiecz wiedeńska Jana III Sobieskiego

6. **Kryzys Rzeczypospolitej:**

- skutki wojen prowadzonych przez Rzeczpospolitą w XVII w.
- sytuacja polityczno-gospodarcza kraju na przełomie XVII i XVIII w.

Zagadnienia dla klasy VII „Świat w okresie międzywojennym”

1. **Świat po I wojnie światowej:**

- skutki społeczne, ekonomiczne i polityczne I wojny światowej
- traktat wersalski i traktaty pokojowe z państwami centralnymi oraz ich postanowienia
- powstanie Ligi Narodów i jej znaczenie w okresie międzywojennym
- powstanie nowych lub odzyskanie niepodległości przez narody europejskie (Polska, Czechosłowacja, Królestwo SHS, Litwa, Łotwa, Estonia, Finlandia, Irlandia)
- konferencja w Locarno i jej postanowienia
- wielki kryzys gospodarczy – przyczyny i jego skutki polityczne
- znaczenie terminów: *ład wersalski*, *mały traktat wersalski*, *demilitaryzacja*, *państwo monoetniczne*, *Liga Narodów*, *czarny czwartek*, *New Deal*
- postacie historyczne: Franklin Delano Roosevelt

2. **Narodziny faszyzmu:**

- przyczyny powojennego kryzysu demokracji
- narodziny i rozwój włoskiego faszyzmu (ideologia, działalność partii faszystowskiej)

- okoliczności przejęcia władzy przez B. Mussoliniego i budowa państwa totalitarnego
- powstanie i rozwój niemieckiego narodowego socjalizmu (ideologia, działalność partii narodowosocjalistycznej)
- okoliczności przejęcia władzy przez A. Hitlera, budowa państwa i społeczeństwa totalitarnego w Niemczech
- represje i zbrodnie nazistów w pierwszych latach sprawowania władzy w Niemczech
- znaczenie terminów: *faszizm, marsz na Rzym, narodowy socjalizm (nazizm), system monopartyjny, propaganda, totalitaryzm, autorytaryzm, antysemityzm, ustawy norymberskie, „noc długich noży”, obóz koncentracyjny, „noc kryształowa”, hitlerjugend*
- postacie historyczne: Benito Mussolini, Adolf Hitler, Josef Goebbels, Heinrich Himmler

3. ZSRR – imperium komunistyczne

- ekspansja terytorialna Rosji Radzieckiej
- utworzenie ZSRS
- okoliczności przejęcia władzy przez J. Stalina i metody jej sprawowania
- funkcjonowanie gospodarki w ZSRS w okresie międzywojennym
- terror komunistyczny i wielka czystka
- propaganda komunistyczna
- stosunki sowiecko-niemieckie w okresie międzywojennym i znaczenie współpracy tych państw
- powstanie, cele i działalność Kominternu
- znaczenie terminów: *stalinizm, NKWD, kult jednostki, wielka czystka, komunizm wojenny, Nowa Ekonomiczna Polityka, kolektywizacja, gospodarka planowa, Gułag, łagry*
- postać historyczna: Józef Stalin

4. Świat na drodze ku II wojnie światowej:

- militaryzacja Niemiec i jej konsekwencje
- wojna domowa w Hiszpanii i jej kontekst międzynarodowy
- znaczenie zbliżenia politycznego Włoch, Niemiec i Japonii
- okoliczności *Anschlusu* Austrii – polityka ustępstw Zachodu wobec Niemiec
- konferencja w Monachium i jej następstwa
- Europa w przededniu wojny – aneksja Czechosłowacji, zajęcie Kłajpedy przez III Rzeszę
- ekspansja Japonii na Dalekim Wschodzie

- znaczenie terminów: *remilitaryzacja, Anschluss, państwa osi, polityka ustępstw*
- postacie historyczne: Francisco Franco, Neville Chamberlain

Literatura:

- podręczniki wydawnictwa Nowa Era, „Wczoraj i dziś” odpowiednie dla poszczególnych klas.
- <https://zpe.gov.pl/>

Dodatkowo klasy V i VI:

- B. Czwojdrak, J. Morawiec, J. Sperka, „**Poczet królów polskich**”, Poznań 2016.
- A. Garlicki, „***Poczet królów i książąt polskich***”, Warszawa 1984.

Zachęcamy do udziału w konkursie!

Nauczyciele historii